UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Assiduitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Socrates, Lupi cum ſint canibus ſimiles, aſſentatores amicis, diuerſa tamen ſtudia ſequuntur. *Stob. ibid.*

Theophraſtus, aſſentationem rectè quis turpe colloquium, & obſequium quoddam aſſentatorum vtilitatis gratia inſtitutum eſſe arbitretur. *Stob. ibid.*

¶ Sententiæ Poeticæ.

Aures ſuperbas atque credulas vaſer
Titillat aſſentator. Huic amor ſui
Velis miniſtrat, ſuggeritq́ audaciam
Impunè quiduis mentiendi ſplendidè.
Sic pectus impos, neſciumq́ viuidæ
Virtutis, auras dum volucres aucupat,
Famamq́ inanem, laude veraci cadit.

Sapientiæ moralis & ciuilis præcept. lib. 4.

Eſt genus hominum, qui eſſe ſe primos omnium rerum volunt,
Nec ſunt: hos conſector, hiſce ego non paro me vt rideant,
Sed his vltro arrideo, & eorum ingenia admiror ſimul.
Quicquid dicunt, laudo: id rurſum ſi negant, laudo id quoque.
Negat quis? nego: ait? aio. Poſtremo imperaui egomet mihi
Omnia aſſentari: is quæſtus nunc eſt multo vberrimus.

Terentius aſſentatorem & paraſitum ita graphicè depingit in Eunucho, Act. 2. ſc. 2.

¶ Adagium.

Ad ſolarium verſari.

Dicitur in aſſentatores, & paraſitos, qui curioſè ſolent vmbram ſolarij obſeruare & tempus cœnæ inde diſcere. Cic.

¶ Apologi.

De Coruo & Vulpe.

Suſtulerat coruus alicunde caſeum, & cum illo in altam arborem ſubuolârat: Vulpecula, quæ caſeum concupijſſet, ita illum adorta callidè fertur, cùm primum formam & nitorem pennarum, & laudes augurij collaudaſſet: Planè, inquit, te ſummi Iouis volucrem eſſe dicam, ſi audiero etiam vocem & cantum dignum reliquis virtutibus tuis. Coruus laudibus vulpis inflatus, clamorem edere quam maximum poſſet. Ita de aperto roſtro delapſo caſeo potita vulpes, irridens illum. Nihil, inquit, tibi deeſt corue, præter cor.

Fabula docet, aſſentatores & deridendos & comedendos alijs, vt Terentius ait, exponere eos, qui illis delectentur. *Ioach. Camer. libr. Fabul. p. 157.*

Ægrotus & Medicus.

Ægrotus quidam à medico ſuo interrogatus, quo pacto præteritam noctem peregiſſet? reſpondit, ſe admodum ſudaſſe. Hoc, inquit medicus, bonum eſt. Poſtridie reuerſus, & ſimiliter percunctatus ægrotantem, audiuit, horrore fuiſſe ipſum vehementi concuſſum. Hoc medicus, bonum, inquit, & ipſum eſt. Tertiò ſciſcitatus, quomodo haberet, cognouit intercutem effuſam affligere hominem. Sed & hoc bonum eſſe dixit. Digreſſo medico, acceſſit ex amicis vnus ægrotum, & quid fit, inquit, & quo in loco ſunt res tuæ? Optimo, inquit ægrotus: Nam multitudine bonorum extinguor.

Fabula indicat, non alijs homines magis ſuccenſere, quàm iis, quos in ſuam gratiam mentiri, & à quibus aſſentationibus ſe falli animaduerterint. *Ioachim. Camer. lib. Fabul. p. 98.*

Vide Adulatio.

Aſsiduitas.

¶ Definitio et Etymolog.

ASSIDVITAS, Græcè προσλιπαρία, & aſsiduus, προσλιπαρῶν. Et eſt, qui rei cuipiam indefeſſè adhæret, & quaſi affixus eſt. Quantum autem poſſit aſsiduitas, oſtendit Hebr. *Tamid.* Continuus, iugis, frequens, ſempiternus, & aduerb. ſemper. Hinc θαμίζω, frequento: θαμὰ, θαμινὰ, frequenter, θάμειος, frequens.

¶ Sententiæ Poeticæ.

Heſiodus.

Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο,
καὶ θ' ἄμα τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.
Siquidem enim & paruum paruo addideris,
Et frequenter iſtud feceris, mox quidem magnum & hoc euaſerit.

Ouid. lib. 1. de Arte amandi.

Tempore difficiles veniunt ad aratra iuuenci,
Tempore lenta pati fræna docentur equi.
Ferreus aſsiduo conſumitur annulus vſu,
Interit aſsidua vomer aduncus humo.
Quid magis eſt durum ſaxo, quid mollius vnda?
Dura tamen molli ſaxa cauantur aqua.

Sophocles.

Eamus quàm celerrimè. Non poteſt enim
Iuſta diligentia vnquam reprehendi.
Si quis otioſus reſpexerit alterum
Locupletem, is feſtinabit vt aret, plantetq́,
Et rem domeſticam ritè diſponat, æmulatur enim [illegible]
Diteſcentem: eſt autem hæc æmulatio mortalibus [illegible]
Operando viri pernicioſi fiunt & diuites.
Atque laborans multo magis amatur à dijs.
Non eſt autem dedecori laborare, ſed otiari.
Quod ſi labores, ſtatim & otioſus aliquis æmulabitur [illegible]
Diteſcentem: diuitias verò, virtus & gloria ſequuntur
Pecuniæ non raptæ, ſed diuinitus datæ, plurimum [illegible]
Virtus autem per labores incedit.
Boni viri ſubire labores
Audent, & nuſquam vlla in re ſunt timidi.
Plures ſtudio boni ſunt, quam natura.
Bona per labores augentur hominibus.

Virg. in Georg.

Labor improbus omnia vincit.

Euripides.

Haud poteris felix abſque labore degere.
Et iuuenem laborare nolle, turpis res eſt.

Sophocles.

Nulla res magna ſine labore veniet.

Euripides.

Nemo ſibi laudem comparauit ex voluptatibus,
Nullus enim ſocors, celebris vir eſt.
Sed labores generoſitatem pariunt.

Sophocles.

Nulla enim ratio præteriti laboris habetur.
Labores cum iam abière dulces ſunt.

Euripides.

Quæ pulchra ſunt, infinitis laboribus comparantur.
Nulla in re oportet
Rectè facientem omnino deſperare.

Menander

Comprehendi poſſunt induſtria & labore omnia
Omnia quæ inquiruntur,
Indigere cura dicunt ſapientes.

Sophocles.

Quod quæritur, comprehendi poteſt: effugit aũt quod [illegible]

Antiphan.

Omnia diligentiæ ſubijciuntur,

Democritus.

Plures fiunt exercitatione boni, quàm natura.

¶ Apophthegmata.

Menander, Si vel modicum modico coniunxeris, [illegible] ter feceris, ſtatim fiet hoc quoque magnum. Omnia [illegible] tate conficiuntur negotia. *Stob. ſerm. 29.*

Democritus, vt aſsiduitatem in opere perſequendo [illegible] ret, dicebat perpetuam cunctationem reddere action[illegible] ctas: & laborem continuum conſuetudine fieri [illegible] *Stob. ibid.*

¶ Similitudines.

Vt qui paulum addit paulo, idque frequenter facit, [illegible] ceruum accumulat: ita aſsiduitas ad bonam mentem [illegible] plurimum valet. *Plut.*

Vt ſtilla cauat aſsiduitate ſaxum, vt ferrum contrect[illegible] ritur: Ita aſsiduitas etiam durisſima vincit. *Plut.*

Gallus Phrygiæ fluuius, ſi modicè bibas, medetur [illegible] modicè, lympharum animum agit: Ita ſi philoſophi[illegible] dicè attingas, proſunt, ſin totum te illi addixeris ſtudio, [illegible] mentis auferunt & inanis gloriæ furore quodam præcip[illegible] *Eraſ. Plin.*

¶ Adagia.

Minutula pluuia imbrem parit. Ψεκάδες ὄμβρον γεννῶσι.

Quoties res initio puſilla creſcit in maius. Quare [illegible] *gilandum, ne paulatim incidamus in maxima incom*[illegible]

Aſsidua ſtilla ſaxum excauat. ῥανὶς ἐνδελεχοῦσα κοιλαίνει [illegible]

Admonet, nihil eſſe tam durum, quod non emolliat, [illegible] *duum, quod non efficiat aſsiduitas.*

Dicendo dicere diſcunt. ἐκ τοῦ λέγειν τὸ λέγειν περιγίνεται.

Quadrat ad cuiuſuis rei peritiam, quam potiſsimum [illegible] *ditat, optimus omnium rerum magiſter. Proinde* [illegible] *mnes erunt id genus. Fabricando fabricam: Canend*[illegible] *Scribendo ſcribere diſces.*

Noctesque diesque. νύκτας τε καὶ ἦμαρ.

Quæ figura aſsidua & infatigabilis diligentia [illegible] *tur. Horatius.*

Nocturna verſare manu, verſare diurna.

Multis ictibus deijcitur quercus. πολλαῖς πληγαῖς δρῦς δαμάζεται.

De re factu quidem ardua, quæ tamen aſsidua induſtria [illegible] *catur.*

Exercitatio poteſt omnia, μελέτη πάντα δύναται.
Significat autem nihil eſſe tam arduum, quod diligentia curaque [illegible]tur. Virg. in Georg.
Labor omnia vincit
Improbus, & duris vrgens in rebus egeſtas.

Vide Diligentia, Labor.

Aſſuetudo.

¶ SENTENTIAE POETICAE.

Ouid. 3. Pont. 7.

Hic quoque Naſo feres: etenim maiora tuliſti:
Iam tibi ſentiri ſarcina nulla poteſt.
Qualis ab armento taurus detrectat aratrum,
Subtrahit & duro colla nouella iugo.
Nos quibus aſſueuit fatum crudeliter vti,
Ad mala iam pridem non ſumus vlla rudes.

3. Triſt.

Quique fugax rerum, ſecuraque in otia natus,
Mollis & impatiens ante laboris eram:
Vltima nunc patior, nec me mare portubus orbum
Perdere, diuerſæ nec potuêre viæ.
Suffecitque malis animus, num corpus ab illo
Accepit vires, vixque ferenda tulit?

3. Triſt 2.

Pene metum, valeo: corpusque quod ante laborum
Impatiens nobis inualidumque fuit.
Sufficit, atque ipſo vexatum indurvit vſu.
An magis infirmo non vacat eſſe mihi?

Idem 2. Art.

Nihil aſſuetudine maius.

Ibidem.

Quod male fers, aſſueſce, feres bene, multa vetuſtas
Leuit.

Sen. Thyeſt.

Iam tempus illi fecit ærumnas leues.

Idem Oct.

Parcite lachrymis, vrbis feſto
Lætoque die.
Non hoc primum
Pectora vulnus mea ſenſerunt:
Grauiora tuli.

Val. Flaccus 5.

Alcidem Sthenelo ipſe ſatus, tamen aſpera Regum
Perpetimur iuga, nec melior parere recuſo.

Prop. 2. 3.

Ac veluti primo taurus detrectat aratra,
Poſt venit aſſueto mollis ad arua iugo.

Claud. 2. Ruf.

Iam nulli flebile damnum,
Sed curſus ſolennis erat, campusque furori
Expoſitus ſenſumque mali detraxerat vſus.

¶ APOPHTHEGMATA.

Antiſthenes rogatus, Quæ diſciplina cum primis eſſet neceſſaria, [illegible]it, Dediſcere mala: Id enim non modo primum eſt, vt mala [illegible]dine nobis infixa abiiciamus penitus; verum eſt longe etiam [illegible]rum. *Laer. l. 6. c. 1.*

Xenocrates: puer quidam apud Platonem educatus, quum ad pa[illegible] interuallo rediiſſet, eumque vidiſſet effuſius ridentem, ad[illegible]dixit: Se tale nihil vnquam apud Platonem vidiſſe. Tanta [illegible]inde à teneris virtuti aſſueſcere. *Eraſ. lib. 6. apoph.*

Polemon Sophiſta, quum laboraret morbo articulari, Pergami in [illegible] dormit, cui apparuit Æſculapius iubens vt à frigido po[illegible]eret: ad quem Polemon: Præclare, inquit, quid autem ſi bo[illegible]ures, ſubindicans, iam diu aſſuetum duris, fruſtra vocari ad [illegible]. *Philoſtr. in Sophiſtis.*

Plato Adoleſcentem, quod luſiſſet alea, grauiter increpuit, qui [illegible]ſſet, Sic obiurgas ob rem paruam? At parum non eſt, inquit, [illegible]t. *Laer. lib. 2.*

Herodes Sophiſta, quum ſubinde à Proteo Cynico conuiciis a[illegible], Conſenuimus, inquit, tu maledicendo, ego vero male [illegible]. Quo dicto oſtendere voluit, immedicabile malum eſſe, [illegible] tam diu aſſueuerat. *Philoſtrat. in Soph.*

Socrates Alcibiadi admiranti, quod Xantippen, ſupra modum ri[illegible] domi ferret: Ego, inquit, etiam pridem ſic aſſueui, vt non ma[illegible]dar, quam ſi rotæ, quæ aquam educit, ſtridorem audiam. [illegible] hic ſtridor moleſtiſſimus eſt inſuetis: eundem qui quotidie [illegible] adeo moleſte non fert, vt ſe audire neſciat. *Laert. in vita* [illegible].

¶ SIMILITVDINES.

[illegible] thus tundunt, etiam ſi purgentur, tamen odorem in mul[illegible] tempus referunt: Ita animus diu diuerſatus in honeſtis negotiis, diu ſeruabit iucundam memoriam, qua fretus contemnet eos, qui vitam vt miſeram deplorant. *Plut.*

Qui diu in vinculis fuerunt, cum ſoluuntur, tamen claudicant adhuc, nec ingredi poſſunt: Ita diu vitiis aſſueti etiam cum ea deſerunt, quædam retinent veſtigia. *Plut.*

Vt mendum quod induruit, ac diutius inhæſit, difficile tollitur: Ita vitia inueterata non facile corriguntur. *Plut.*

Vt liber poſt lituras, iterum infectus non facile emaculatur, quod altius imbiberit atramentum: Ita animus ſæpe in eadem relapſus vitia. *Plut.*

Iumenta, quorum in aſpero indurata eſt vngula, quamlibet patiuntur viam, in paluſtri paſcuo ſaginata cito ſubteruntur: ſic animus duris rebus aſſuetus, minus offenditur. *Sen.*

Vt caro quæ callo obduruit, non aduertit vibices plagarum: Ita animus à conſuetudine peccandi non commouetur correptione licet acri. *Eraſ.*

Gypſum etiam ſi induruit, tamen tundi rurſum, & in farinam reſolui poteſt: ſimul atque ſemel induruit ingenium adoleſcentis, ætate vitiiſque, non poteſt refingi. *Eraſ.*

Vt Mithridati quotidie ſumenti venenum conſuetudine factum eſt innoxium: Ita mala quibus aſſueueris non offendunt. *Eraſ.*

In naſſam facilis illapſus eſt, ſed exitus difficilis, ſic decliue iter in vitia, reditus ad meliorem frugem non perinde facilis. *Eraſ.*

¶ HISTORICA EXEMPLA.

Lacedæmonij & Cretenſes moribus erudiebantur, non verbis, Athenienſes vero, & pene omnes alij Græci, quæ quidem oportet agi, præcipiebant ſuis legibus, aſſueſcere vero ad hæc non valuere. *Ioſeph. l. 2. contra Appionem.*

Apud Germanos plus bonos mores, quam apud alios bonas valere leges, *Tacitus prædicat.*

Theleſias Thebanus cum aſſueuiſſet optimis veterum Lyricorum *Chromatibus*: ſenex iam magno licet ſtudio Timothei & Philoxeni muſicam aſſequi non potuit. *Plut. de muſica.*

Apud Romanos munus capere viro ab vxore, aut vxori à viro vetitum fuit: ne muneribus capiendis aſſuetæ, etiam alienos admitterent. *Plut. in quæſt. Rom.*

Cretenſes cum acerbiſſima execratione aduerſus eos, quos vehementer oderunt, vt volunt: vt mala conſuetudine delectentur, optant: modeſtoque voti genere efficaciſſimum vltionis euentum reperiunt. Inutiliter enim aliquid concupiſcere & in eo perſeueranter morari, exitio ea dulcedo vicina eſt. *Val. l. 7. c. 2.*

Claudius Imp. ludis gladiatoriis impenſe delectabatur: eorumq; conſuetudine ſanguini & cædibus aſſuefactus, crudeliter in quoſuis leui de cauſa ſæuiit, Meſſalina inſtigante. *Zonaras.*

Lycurgus legem tulit, vt Peregrini finibus arcerentur; ne aduenæ alicuius noxæ ciuibus doctores exiſterent. *Plut.*

Vide Mos, Conſuetudo.

Aſtrologia.

¶ DEFINITIONES ET ETYMOL.

ASTROLOGIA eſt ſcientia de aſtris, & dicitur ἄστρον, ου, τὸ, quod ſidus eſt, & λόγος ου, ὁ, ſermo. Diciturque aſtronomia ab ἄστρον, quod eſt ſidus, & νόμος, ου, ὁ, lex & norma. Hæc primum inuenta dicitur ab Atlanta rege Mauritaniæ, *teſte Plin. l. 7. Naturalis hiſt.*

Aſtrorum ſeu ſtellarum mentio fit variis ſcripturæ locis: Aſtrorum (vt vulgata editio legit) *Deuter.* 4. 19. & 10. 22. & 28. 62. *Iob.* 38. 7. *Iſai.* 14. 13. Aſtrologorum (qui cœlorum obſeruatores ſeu ſpeculatores *Hebr. Schamaÿm*, nec non contemplatores ſtellarum, *Hacozim Coccabim*, eleganter appellantur) meminit Iſaias *cap.* 47. v. 13. Contemplantur Aſtronomi ſtellas, non vt Aſtrologi Iudiciarij & Chaldæi à propheta damnati, ſed vt ex ſitu earum dierum, menſium, annorum ſtata tempora, ſolis, & lunæ deliquia, aliaque ſcitu digniſſima & vitæ humanæ vtiliſſima nobis deſignent. Aſtrologiæ iudiciariæ vanitatem, ſapientes innumeri olim noſtroque ſeculo improbarunt. Vide quid de iis pronunciet Deus per Moſem, *Deuteron.* 18. 10.

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Fiant luminaria in firmamento cæli, & diuidant diem ac noctem, & ſint in ſigna & tempora, & dies & annos, & luceant in firmamento cæli, & illuminent terram. *Gen.* 1.

Cunctis diebus terræ ſementis & meſſis, frigus & æſtus, hyems & æſtas, nox & dies non requieſcent. *Gen.* 8.

Ne forte eleuatis oculis ad cœlum videas ſolem & lunam, & omnia aſtra cæli, & errore deceptus adores ea, & colas, quæ Do-

M minus